3 (Sem-6/CBCS) ECO RE 1/2/3

2025

ECONOMICS

(Regular Elective)

Paper: ECO-RE-6016/6026/6036

Full Marks: 80

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer the questions from any one Option

OPTION-A

Paper: ECO-RE-6016

(Economic Development and Policy in India—II)

- 1. Answer the following questions : 1×10=10 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) What is meant by crop diversification?
 শস্যৰ বিবিধকৰণ বুলিলে কি বুজায় ?
 - (b) What is the minimum support price (MSP)?
 ন্যুনতম সমৰ্থিত দৰ কি ?

A25/595

(Turn Over)

- (c) What does 'NABARD' stand for? 'NABARD' মে কি সূচায় ?
- (d) What is meant by balance of trade? বাণিজ্যিক লেনদেনৰ ভাৰসাম্যই কি বুজায়?
- (e) Define foreign investment. বৈদেশিক বিনিয়োগৰ সংজ্ঞা দিয়া।
- (f) Mention one source of non-institutional agricultural credit in India.
 ভাৰতত এটা অপ্ৰাতিষ্ঠানিক কৃষি ঋণৰ উৎসৰ নাম উল্লেখ কৰা।
- (g) What was the main object of economic reform introduced in India?
 ভাৰতবৰ্ষত আৰম্ভ কৰা অৰ্থনৈতিক সংস্থাৰৰ মুখ্য লক্ষ্য কি আছিল?
- (h) Write the full form of MSME.

 MSMEৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
- (i) Which institution does control international trade of the world?
 পৃথিৱীৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাণিজ্ঞ্য কোনটো প্ৰতিষ্ঠানে নিয়ন্ত্ৰণ কৰে?
- (j) What is meant by import substitution? আমদানি বিকল্প বুলিলে কি বুজায়?

A25/**595**

(Continued

2. Answer the following questions : 2×5=10তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Mention two important features of land reforms in India.
 ভাৰতবৰ্ষৰ ভূমি সংস্থাৰৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- (b) Distinguish between foreign direct investment and foreign institutional investment.
 প্রত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগ আৰু আনুষ্ঠানিক বৈদেশিক বিনিয়োগৰ মাজত থকা পার্থক্য লিখা।
- (c) Write two main objectives of Viksit Bharat@2047.
 বিকশিত ভাৰত@2047ৰ দুটা প্ৰধান উদ্দেশ্য লিখা।
- (d) What is disinvestment? Why is it done?
 নিৰ্বিনিয়োগ কি ? ইয়াক কিয় কৰা হয় ?
- (e) What is meant by farm mechanization?
 কৃষিপামৰ যান্ত্ৰিকীকৰণে কি বুজায় ?

A25/**595**

(Turn Over)

3. Answer any four of the following questions: 5×4=2

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Explain the role of agriculture in India's economy.
 ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত কৃষিৰ ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা কৰা।
- (b) Explain the main causes of Industrial Reforms in India undertaken in 1991.
 ১৯৯১ চনত হাতত লোৱা উদ্যোগিক সংস্থাৰৰ মুখ্য কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।
- (c) What are the major problems of agricultural marketing in India? Discuss.
 - ভাৰতত কৃষি বিপণনৰ মুখ্য সমস্যাসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা ৷
- (d) Briefly explain the export promotion measures undertaken by the Government of India in recent years.

সাম্প্রতিক সময়ত ভাৰত চৰকাৰে হাতত লোৱা ৰপ্তানি বর্ধক ব্যৱস্থাসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা। (e) Explain the impact of globalization on the Indian industrial sector.

ভাৰতীয় ঔদ্যোগিক খণ্ডত গোলকীকৰণৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা ৷

(f) Discuss the impact of privatization on India's public sector.

ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজহুৱা খণ্ডৰ ওপৰত ব্যক্তিগতকৰণৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা ৷

- 4. Answer the following questions : 10×4=40
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Discuss the factors responsible for low agricultural productivity in India.
 ভাৰতৰ কৃষিৰ নিম্ন উৎপাদনশীলতাৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the trends in agricultural production in India since Independence.

স্বাধীনতাৰ পিছত ভাৰতৰ কৃষি উৎপাদনৰ গতিধাৰা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

A25/595

0

(Turn Over)

(b) Explain the main features of agricultural price policy in India. 1 ভাৰতৰ কৃষি মূল্য নীতিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the role of cottage industries in India. Also, mention the challenges faced by cottage industries. 6+4=1(

ভাৰতত কুটীৰ শিল্পৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। লগতে কুটীৰ শিল্পই সশ্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ উল্লেখ কৰা।

(c) Explain the various sources of industrial finance in India. 1
ভাৰতৰ ঔদ্যোগিক বিত্তৰ বিভিন্ন উৎসসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the major objectives and features of the Industrial Policy of 1991.
১৯৯১ চনত উদ্যোগিক নীতিৰ মুখ্য লক্ষ্য আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

A25/595

(Continued)

(d) Discuss the major causes of India's trade deficit and suggest measures to reduce it.

ভাৰতৰ বাণিজ্যিক ঘাটিৰ মুখ্য কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা আৰু ইয়াৰ হ্ৰাসৰ বাবে উপায়সমূহ আগবঢ়োৱা।

Or / অথবা

Explain the impact of WTO Agreements on India's agriculture and industry.

ভাৰতৰ কৃষি আৰু উদ্যোগৰ ওপৰত WTO চুক্তিসমূহৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা। 10